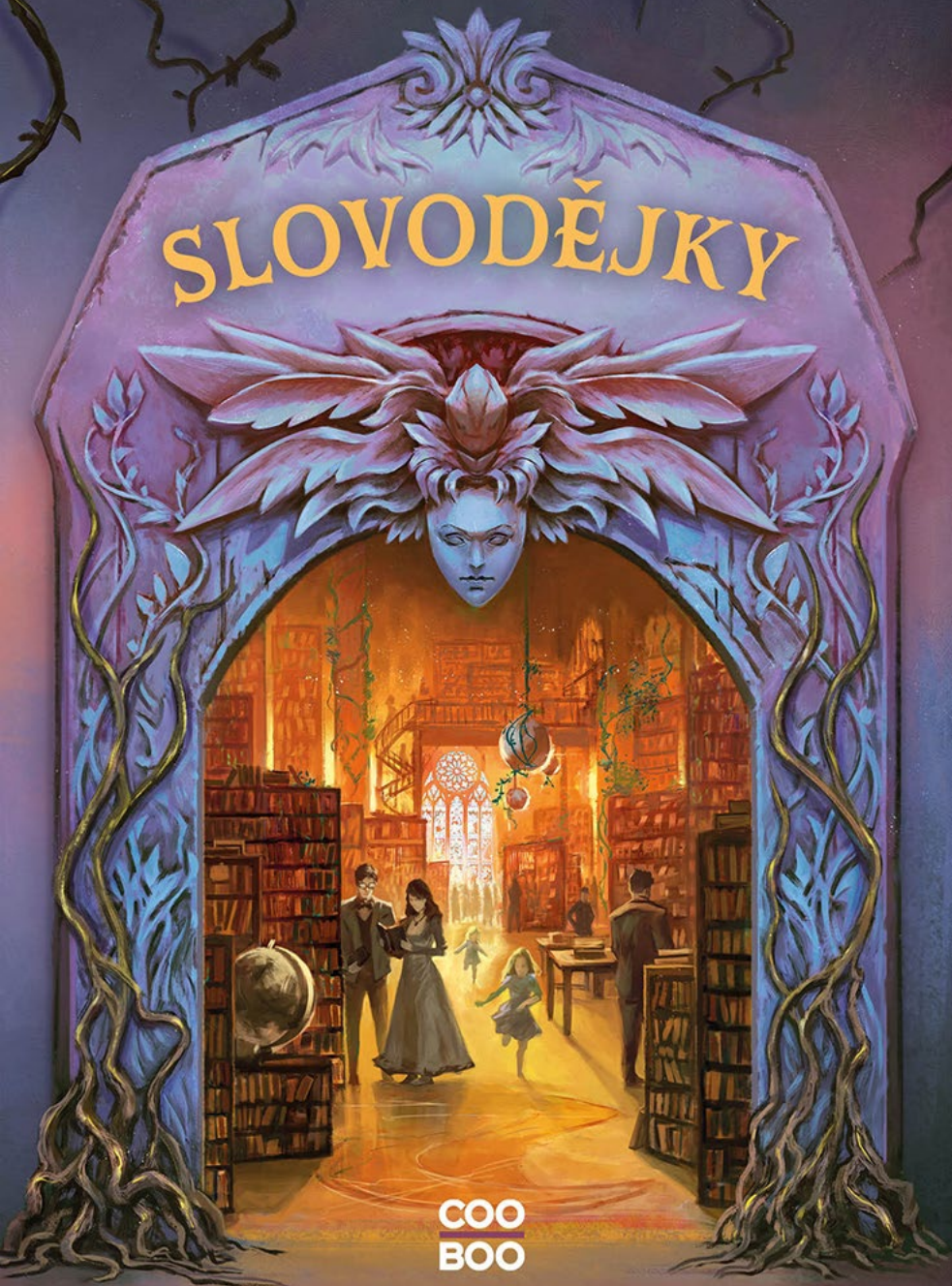

Alena Adrianet Heinrichová

SLOVODĚJKY

COO
BOO

Slovodějky

Vyšlo také v tištěné verzi

Objednat můžete na
www.cooboo.cz
www.albatrosmedia.cz

Alena Adrianet Heinrichová
Slovodějky – e-kniha
Copyright © Albatros Media a. s., 2022

Všechna práva vyhrazena.
Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu majitelů práv.

ALBATROS MEDIA

SLOVODĚJKY

Alena Adrianet Heinrichová

COO
BOO

*Dědečkovi Heinrichovi za to, že 98 let zvyšoval statistiku
laskavých a pokorných lidí na světě.*

*Báře, která mi je sestrou. Inuyasha to není, ale snad to
bude stačit.*

PROLOG

Prý už máme moc. Můžeme volit, ale na náš názor se nikdo neptá. Můžeme mluvit, ale náš křik nikdo neposlouchá. Můžeme žít pod vlastní střechou, ale jen pokud budeme poslušné.

Otec mi vždy kladl na srdce, abych byla rozumná. „*Myšli chytře,*“ říkával. „*Musíš být moudřejší než všichni muži, protože svůj osud potřebuješ ovládat daleko opatrněji. Bud' o krok napřed. Neukvapuj se. Horké hlavy končí se smyčkou kolem krku.*“

Když jsem sledovala, jak stoupá po schodech s katem v zádech, napadlo mě, že si tu názornou ukázkou mohl odpustit.

„Jen plač, má milá. Slzy ti odeprít nemohou,“ konejšila babička matku v náruči. Oči se leskly oběma, ale v těch babiččiných rostl vzdor. Upínala tvrdošíjný pohled přímo před sebe a dávala si velký pozor, aby ani na vteřinu nezahlédla k balkonu nad náměstíčkem, kde se o zábradlí opíral Josef Rada.

Zpod klobouku přísně shlížel na mého otce, kterému kat utahoval smyčku kolem krku. Čekala bych v jeho pohledu vítězoslavné uspokojení, ale nebylo v něm nic. Žádná emoce. Postrádal veškerou lidskost stejně jako dav pod ním.

Měšťané nehalekali ani hlasitě neprojevovali rozhořčení. Dámičky se slunečníky tiše přihlížely senzaci, již poprvé viděly na vlastní oči. Beztak se jen svěřovaly jedna druhé, jaké krásné šaty si Anastázie Radová vzala na dnešní slavnostní den a že je musí mít ušité z látky, kterou si koupila z poslední várky dovezené do města ještě před válkou. Žádná z nich se určitě nepozastavila nad tím, proč má můj otec rty sešité k sobě.

A jejich manželé? Sázeli se, jak dlouho se otci budou škubat nohy. Vytahovali peněženky opatřené formulí proti krádeži a sypali z nich bankovky do klobouku. Chtěli zbohatnout na smrti člověka, díky jehož vynálezu měli peníze bezpečně uložené v kapsách svých kabátů.

„Banda ubožáků a pokrytců,“ odplivla si babička do tichého, nesnesitelného mumlání davu, a sevřela vzlykající matku v náručí ještě pevněji.

Nezmohla jsem se na slovo. S hrůzou jsem přihlížela obrovské nespravedlnosti. Do poslední chvíle jsem doufala, že někdo vystoupí a rozsudek zpochybní.

Josef Rada si odkášlal a narovnal kravatu. I na tu dálku jsem zřetelně rozeznala, jak se na ní zatřpytilo zlatavé písmo. Jazyk mi ještě víc ztěžkl a žaludek udělal několik přemetů. Vzal si na dnešní popravu kravatu,

díky níž mohl mluvit tak hlasitě, jak zrovna potřeboval. Byl to dárek od táty...

„Mí drazí spoluobčané, sešli jsme se tu dnes ke vsutku zvláštní příležitosti.“

Kouřem prosycený hlas rezonoval všude kolem. Jako kdyby Rada stál přímo vedle nás a mluvil nám do ucha. Silně jsem zatnula ruce v pěst. Pomáhalo mi to oddalovat vlastní vzlyky, na které nebyl čas a prostor. Někdo určitě zakročí. Otec byl roky řádným občanem, nejvyšším slovodějcem, který udržoval město v chodu a blahobytu. Během své funkce objevil stovky formulí, které očarovávaly předměty k užitku i pro potěchu. Přece se mu neodvděčí pohřební hostinou?

„... Dnes, mí drazí, oslavujeme konec války...“

Napjatě jsem kmitala očima mezi přihlížejícími tvářemi, když vtom mě někdo chytil za rukáv. Otočila jsem se s bláhou nadějí, že stanu tváří tvář zázraku.

Místo toho se mi okamžitě stáhl žaludek. Pod popelavými vlasy mě z bledého obličeje sledovaly pichlavé oči.

Cukla jsem zápěstím a vymanila mu ruku ze sevření. „Ani dnes mi nedopřejete klidu, Viléme?“

„Měla byste zvážít mou velkorysou nabídku, Amálie, je jen otázkou času, než vás vystěhují z domu.“ Úzký ret nad nesmyslně velkou bradou se mu zachvěl. Chladná očka stejně kmitavě přejížděla po mém těle.

„To se pletete. Je dvacáté století. Díky novým zákonům máme na dům právo.“ Vešly v platnost před několika dny. Mohly jsme volit do městského představenstva,

kandidovat, a dokonce nám v případě rozvodu či úmrtí manžela zůstával veškerý majetek. Nebo vlastní děti.

„... Už se víc nemusíte bát, že se nepřátelé dostanou do našeho města. Došli zkázy, jakou si zasloužili...“

Vilém se ušklíbl. „Ale drahá, vy jste rozkošný hlupáček. Je to jen móda, co dlouho nevydrží. Buďte rozumná. Jste dcerou kolaboranta a já synem náměstka. Jsem vaše jediná naděje na nový život.“ Přistoupil blíž, natáhl ruku, a než jsem stihla udělat krok vzad, položil ji až příliš nízko na má záda. „Tedy... pokud budete poslušná.“

„... Mrzí mě, že jste se museli ohlížet k hradbám s obavou, zda nepřítel udrží. Tím více mě mrzí, že jeden z nás naše město zradil...“

Znovu jsem se pokusila vymanit z jeho blízkosti. „Tohle je opravdu nevhodné. Nechte mě na pokoji aspoň na popravě mého otce!“

„Jsem tu, abych vás podpořil. Poskytl vám konejšivou náruč.“ Jeho odporná přeslazená kolínská mi čpěla v nose. Slova zněla až příliš blízko mého ucha, na němž jsem ucítila přerývaný dech, když se přiblížil ještě víc.

„... Dnes poprvé po dlouhé době se uchýlíme k trestu nejtvrdšímu. Rudolfe Erbene, byl jste přistižen při pokusu otevřít městské brány agresorskému vojsku. Za tuto zradu jste byl odsouzen a dle rozsudku budete popraven...“

Matčin hlasitý pláč mi rval srdce. Ošívala jsem se ve snaze Viléma důrazněji setřást, pohledem jsem přitom hledala otce. Dav se přeskupil, zvědavci se mačkali blíž k pódiu a nebylo přes ně vidět. Nikdo nezasáhl, když si

mě Vilém silou přitiskl k tělu. Na vteřinu. Všechna nakupená zlost a beznaděj se v tu chvíli zhmotnila a zcela ovládla mé bytí. Znásobila se v sílu, jež snad ani nebyla moje, a já pro ni hned našla uplatnění. Zvedla jsem koleno prudce a bez váhání. Přímo k jeho slabinám. Přesně tam, kam mi otec řekl, abych mířila, kdybych se někdy z knihovny musela vracet bez jeho doprovodu a v temné uličce by mi nějaký muž zatarasil cestu. Kouzelnou formuli na naši ochranu se stále nepodařilo najít.

V davu se výkřik téměř ztratil, když se Vilém zapotácel a s bolestnou grimasou se poroučel k zemi. „Svině kolaborantská!“ procedil s pěnou u pusy. Držel se za rozkrok, zjevně prožíval muka. „Jen se dívej, jak ti pověsí fotra! Zhebbeš jako on!“

„Ve vašem případě mlčeti zlato!“

Neohlédla jsem se na něj znovu, snažila jsem se vytáhnout na špičkách co nejvýš. Naposledy vidět tátu. Nevníkala jsem bolestné mumlání. I to jak bylo čím dál hlasitější. Ignorovala jsem tahání za rukáv stejně dobře, jako nás ignorovali všichni lidé kolem.

Až do momentu, kdy někdo zděšeně vykřikl: „Netvor!“ To mě jen víc popudilo. Můj otec byl nevinný! Nikdy by útočníkům město nevydal. Byl to snad ten nejmírumilovnější člověk, jakého jsem znala.

„Monstrum!“

Žádné monstrum by neučilo chudé děti číst. Vy hloupí, zmanipulovaní ubožáci.

„Vždyť mu ústa srostla zlatem!“

V ten moment se stalo několik věcí zaráz. Odkudsi zespodu se zatřpytil odražený paprsek poledního slunce a na vteřinu mě oslepil. Překvapeně jsem zamrkala a rozhlédla se, odkud se odrazil.

Od Viléma. Krve by se ve mně nedořezal. Jeho popelavou tvář zdobil zlatý náhubek. Byl jeho tváří.

Vysápal se na nohy, držel se za zlatá ústa a vzteky do nich křičel.

Nastalo těžkopádné ticho. Všeříkající. Starosta domluvil. Polekaně jsem trhla hlavou k balkonu nad šibenicí. Rada mávl rukou. Kat sáhl po dřevěné páce. Dav se přeskupil a já malou skulinkou spatřila otce. Ty laskavé, dobrácké oči mě našly okamžitě. Stejně jako tisíckrát předtím, když zkoušely mou bystrost, v nich byla výzva.

Poté mi je kat nadobro vyrval ze života.

KAPITOLA PRVNÍ

Stála jsem na střeše a sledovala popelavý obzor. Bude to rok, kdy kolem města hořela válka. Rok od chvíle, kdy jsme s otcem pozorovali tábor před hradbami. Střecha knihovny byla nejvyšším místem v centru města. Kromě městského představenstva jsme o té jednotce věděli jen my.

O několik dní později se ozval výbuch.

Na střechu jsem chodila stále. Hleděla jsem do mléčné dálky ve strachu, kdy se zableskne novým ohněm. Sledovala jsem ji a někdy jsem měla pocit, že ona sleduje mě. Čekala, jaký bude můj další krok, a já se přitom jen snažila udržet rytmus tance, do něhož mě vrhli hned po otcově smrti. Neměla jsem čas truchlit. Vstřebat šok. Svět kolem se točil a nepouštěl mě. Hlavně nepřestat. Naučit se ovládat moc slovodějky. Očistit rodinné jméno. Postarat se o ně. Aby na mě táta mohl být hrdý. Nepřestat. Nepřestat. I když mě tlačily střevíce a dělaly se v nich díry. Potřebovaly jsme peníze. Dvojčata odrůstala svým botám. Musela jsem na ně vydělat.

Nepřestat.

Zhluboka jsem se nadechla. Vítř mě hladil ve vlasech. Kolébal mě ke klidnému spánku bez nočních můr. Přistoupila jsem blíž k okraji střechy, opřela se o zábradlí a nahlédla přes římsu. Po rušné třídě lemované parkem se procházela skupinka dívek. Podle starých zvyklostí by je šlo označit jako dívky na vdávání. Dalo by se také usoudit, že trávily chvilku odpočinku na čerstvém vzduchu, než se vrátí zpět ke studiu, ale v knihovně jsem je nikdy neviděla. Ta vyšší z nich, blondýnka s dlouhými lokny, se narovnála, když jim cestu zkrátil brunet v dobře padnoucím saku. Podle rychlé chůze a brašny s fotoaparátem bych ho odhadla na novináře. U dívek vyvolal významné hihňání.

Blondýnka se otočila ke kamarádkám a prohodila s nimi několik slov. Poznala jsem ji. Ještě loni jsem ji vídávala podobně štěbetat s mou sestrou Rozálií, když jsem doprovázela otce do knihovny. Promenádovaly se v přilehlém parku u kašny a tvářily se dostatečně krotce, aby přilákaly ctitele. Sestra takové snahy sledovala s tajuplným úsměvem a nápadníkům většinou jen zdvořile, byť mile, řekla ne. O to víc nabídek měla, protože to považovali za prapodivnou hru, v níž se bavili jen oni.

Se sestřinými domnělými kamarádkami jsem si nikdy nerozuměla, a tak jsem je ignorovala, což uspokojovalo ty kokety, ctitele i tátu. Vždycky říkával, že mám na vdavky čas, ale že až nadejde ta slavná chvíle, kdy se začnu zajímat více o muže než o knihy, tak vyhlásí rytířské klání

v knihovním archivu. A to bylo tuze temné místo, kde přežili jen nejotrlejší.

„Chystáš se skočit?“

Chvilí jsem pečlivě skládala slova v hlavě, než jsem konečně odpověděla: „Představ si, že ani dnes se nechystám zabít.“

Chrlič vedle mě se skřehotavě zasmál, až kameny zaskřípaly o sebe.

„Tak mě aspoň na někoho shodíš? Docela bych se proletěl. Jsem celej ztuhlej.“ Okřídlený démon se narovnal z podřepu, spolehlivě mě zastínil, a roztáhl ruce i křídla. „Z tamhletý paninky by byla dobrá placka, jestli chceš slyšet můj vodbornej názor.“

Zamračila jsem se a přešla to beze slov. Někdy bylo lepší mlčet, protože Huga nesmírně bavilo zkoušet můj prokletý jazyk. Doufal, že nedopatřením vyslovím správné slabiky, jež by mohly způsobit malé pozdvižení. Jelikož se mu to nepovedlo, nespokojeně mlaskl.

„Co tě žere dneska, žes přišla za starým, vopeřencema znesvěceným chrličem?“ zeptal se a změřil si mě podezíravým pohledem. „Nech mě hádat. Je to nevděčná práce, protivná rodinka, vlastní neschopnost, nebo ta vyparfémovaná prudící nádhera?“

Tiše jsem se uchechtla a sáhla do kapsy sukně, což u Huga vyvolalo zděšené ustrnutí.

„Prosím tě ne, hlavně nepřivolávej holuby!“

„Tak o mé rodině mluv slušně.“ Vytáhla jsem přichystanou sušenku. S ledovým klidem jsem z ní pomalu

ukousla. Hugo ani nedutal. Těkavě přejížděl očima po obloze. Na první pohled to vypadalo komicky. Démon, co má strach z holubů. Ve skutečnosti byl ale prostě jen kusem kamene, který kdysi někdo vytesal do téhle podoby a já do něj vyryla jedno nesmyslné přání, když jsem se tu schovávala během prvních dnů ve funkci. „Poslední možnost je správně,“ odpověděla jsem.

„Anastázie Radová dneska přijede na kontrolu, co?“

„Chce se ujistit, že obelisky jsou připravené.“

„A že nevyhodíš město do povětří.“

Užuž jsem mu na to chtěla odpovědět, když jsem se stihla zastavit a raději se znovu zakousla do sušenky.

„Neříkej mi, že tě to ani trochu neláká! Potom, jak vodpravili tvýho tátu, by malá pomstička byla pěkná, ne?“

Pečlivě jsem volila slova a mezitím jsem přežvykovala. „Táta by to tak nechtěl. Přál by si, abych byla rozumná, opatrná a sloužila městu.“

„Jo, to říkáš ty. Ale někdá sem chodíval sám, abys věděla. Nikdy nic neřekl, protože jsem byl jenom kus šutru, že jo, ale to naštvání z něj bylo cítit na míle daleko. Vobčas si povzdech pod fousy a něco nesrozumitelně mrmal, že se z toho střecha začla přeskládat. A vůbec, co kdybychom se ho zeptali?“

Šlehla jsem po Hugovi pohledem. Významně se zubil, až mu vyčuhovaly špičáky.

„Máš přece jeho fotku, ne? Tak na ni vyryj stejný slova, cos vyryla na mě. Hej! Co to děláš! No tak, nech toho!“ Nervózně se ošil, jakmile jsem zapráskala dlaněmi o sebe.

Do vzduchu vzlétlo několik drobečků. Otočila jsem se na podpatku a za šelestu holubích křídel zamířila ke dveřím schodiště.

Ten zpropadený kus šutru měl pravdu. Mohla bych vyryt stejná slova na tátovu fotku. Napadlo mě to asi jen tak tisíckrát. Jenže co když by se něco pokazilo? Formule mohla platit na předmět podstatně menší a jiného druhu, než byla socha, ale také nemusela. Nebo mohla mít úplně jiný účinek. Slovodějství skýtalo mnoho tajů. Pořád jsem se učila zacházet s něčím, do čeho jsem spadla po hlavě spolu s tuctem dalších dívek. Většina z nás uměla zacházet s hotovými magickými předměty určeným ženám, ale to bylo něco úplně jiného.

Pokud si představenstvo usmyslelo, že je zapotřebí začít vyrábět létající koberce, jedna ze slovodějek dostala za úkol najít formuli, která by koberec dokázala patřičným způsobem očarovat. Znamenalo to hodiny, dny, týdny až měsíce čtení knih, v nichž by se mohla nacházet, a čekat, která slova spustí mravenčení v zátylku. To byl první signál, který jsme nesměly přehlédnout. Pokud šlo o námi hledanou formuli, vystoupila ze stránek a písmena se vznášela nad knihou.

V takovém případě jsme je musely rychle zachytit na volný kousek papíru, zaevidovat je a další dny, týdny až měsíce je zkoumat, zda opravdu jde o správnou formuli. Co přesně způsobí a co by způsobit mohla, kdybychom třeba jen přidaly háček nad písmeno. Když jsme se přesvědčily, že je formule v pořádku, zadaly jsme ji do dílny

k rytcům, kde měli připravený prototyp předmětu. Slova na něj vyryli, vytesali či vyšili. K tomu, aby fungovala, bylo většinou zapotřebí zlaté mízy a předměty k jejímu těžení byli schopni ovládnout jen oni – rytci, nikdo jiný. Na menší předmět stačilo pár kapek, ale na kouzlo vyryté do zdi domu až tři galony.

Nejvyšší slovodějce byl vždy jenom jeden. Jeho mysl byla spojena s knihovnou. Každé slovo v ní obsažené mu proudivo pod kůží jako míza ve zlatých kořenech a větvích. Všechny formule. Přímo v něm. A občas některá utekla ven, aniž by zamýšlel ji na cokoli použít.

První týdný mi hlava brněla neustále. Začalo to, když otce zatkli a já si myslela, že to byl jen převlečený strach. Ani ve snu by mě nenapadlo, že se u mě probouzí slovodějská moc, a už vůbec ne ta, kterou oplýval můj otec. Vždyť byl naživu a mohl ji ztratit jen smrtí nebo při slavnostním obřadním rituálu, který se prováděl rok po vykonávání funkce nejvyššího slovodějce a během něhož musel prokázat, že ho knihovna poslouchá. Nebyl způsob, jak bych k moci přišla za jeho života.

A přesto se u mě naplno probudila těsně předtím, než otce popravili.

Nechtěla jsem Viléma proklít. A taky jsem nechtěla oživit Huga. Nejspíš.

Toho večera, kdy se to přihodilo, jsem neměla v úmyslu seslat formuli. Schovávala jsem se na střeše před čerstvě jmenovanou starostkou Anastázií Radovou a jejím proslovem, jak jsem zavázaná městu a že je ode mě šlechetné,

když nastupuji do funkce po svém otci. Ale samozřejmě mě bude celé představenstvo sledovat, s tím ona nemohla nic dělat. Měla jsem to vzít jako příležitost. Šanci očistit jméno rodiny.

Ve vzduchu se tenkrát vznášela nepatrná slizká výhrůžka. Věděla jsem, že jediný důvod, proč mi odpírala prostor k vyjádření, byl její vlastní strach. Bála se, že když by se snad jen na vteřinu odmlčela a nechala mě mluvit, mohla by se i její ústa změnit ve zlato. To by pro její zálibu ve výřečnosti bylo vskutku velké neštěstí.

Obavy byly zbytečné. Ode dne, kdy popravili tátu a kdy jsem ve vzteku po Vilémovi mrskla slovy, která se stala kletbou, jsem si dávala pozor na jazyk stejně pečlivě, jako si představenstvo v čele s Radovou dávalo pozor na mě. Když pochopili, že se otcova moc přenesla, do funkce mě jmenovali jen velmi neradi. Mou poslušnost podmnínili očištěním rodinného jména. Za prokletí syna náměstka mě sice nijak nepotrestali, ale ve skutečnosti jsem si trestem procházela každý den.

Město naší rodině neodpustilo. Klidně bych mohla najít formuli, po níž by jim létali pečení holubi do úst, a ve městě by nás nařkli z pokusu o atentát. Maminka pravidelně poslouchala ve frontě v obchodě řeči o kolaborantství. S Rozálií se její kamarádky nebavily. Babička sama odešla z odpoledního čajového klubu, protože ji nebavilo snášet opovržlivé pohledy, ale sdělila mi, že má aspoň konečně záminku, jak se té příšerné nudě vyhnout.

Jen dvojčata si vystačila a dost možná si žádné změny ani nevšimla.

Funkce nejvyšší slovodějky mi taky nepřinášela o moc více respektu, naopak. V knihovně se se mnou žádná z ostatních dívek nebavila, pokud to nebylo nezbytně nutné. Styky s naší rodinou se rovnaly společenské sebevraždě a každá z nich měla se svou novou rolí i tak dost práce. Nezřídka se stávalo, že si muži před námi na ulici uplívli a vynadali nám do čarodějnic. Čiré pokrytectví. Dokud bývali ve funkci oni, nikdo si k nim nic podobného nedovolil. V momentě, kdy stejnou funkci vykonávala žena, by ji nejraději okamžitě hnali na pranýř za nemravnost.

Nebýt postaršího knihovníka a bývalého slovodějce, který pracoval s mým otcem, často bych za celý den v práci s nikým neprohodila ani slovo. I tak jsem si dávala ohromný pozor na to, co vypustím z úst.

Bylo s podivem, že mě Anastázie pověřila úkolem najít formuli pro ty pekelné obelisky do městské brány. Chtěla si mě vyzkoušet ještě naposledy před jmenovacím obřadem, během něhož budu muset najít formuli, jakou mi v tu chvíli zadají. Pevně jsem doufala, že půjde o proveditelný úkol, protože vyhledat kouzlo na neomezený zdroj peněz, věčné mládí a podobně se snažili slovodějci už celé generace, ale bez úspěchu. Stejně by na jeho provedení bylo zapotřebí takové množství mízy, že by z toho její zdroj možná zcela vyschl.

Když jsem scházela po schodišti s mosazným zábrad-

lím, vzduchem ke mně doléhalo dobře známé šustění. Jeden z těch zvuků, který člověk neslyší, pokud na něj není zvyklý. V momentě, kdy se s ním setkává s železnou pravidelností, by jej rozeznal i ve vichřici. Vlezlý šepot připomínající dvě Pé: povinnost a poslušnost. Po točitém zábradlí se ke mně rychlostí blesku svíjela zlatá stužka. Kroutila se, a než jsem se stihla nadechnout, ovinula se mi kolem zápěstí. Pálila mě do kůže. Byla jsem připravená na otravné škubání, ale i tak jsem se v první vteřině zapotácela a musela se chytit pevněji, než jsem přidala do kroku.

Zlatá stužka byla mým vodítkem. Pojistkou, že k Anastázii přijdu kdykoli na zavolání. Možná by mě našla i na kraji světa.

První předmět, kterému jsem dostala za úkol vdechnout život. Slova, jež by stužku očarovala, jsem hledala několik týdnů. Trávila jsem s tátou v knihovně hodně času, takže mi jeho práce nebyla úplně cizí. Díky tomu jsem nebyla tolik ztracená a věděla, jak slovodějci hledají formule. Popisoval mi mravenčení v zátylku, když našel správně poskládané slabiky, a taky jak se nanášejí na papír.

„Co kdybychom se dočkali světlejších zítřků, Máli. Jednou by se ti to mohlo hodit. Nikdy nevíš, co přinese další den.“

I tak jsem ale otálela tak dlouho, jak to šlo, když jsem hledala formuli pro zlatou stuhu Anastázie Radové. Snažila jsem se protáhnout svobodu co nejdéle. Prohledávala jsem knihy znovu a znovu a pokaždé, když jsem cítila to

slabé mravenčení, které postupovalo ze stránek přes konečky prstů, od srdce k zátylku, jsem otočila list. Snažila jsem se nerozptylovat slovy, která mi brněla pod kůží daleko líbezněji. Dozajista by pomohly stvořit milejší kouzla. Rozhodně ne vodítko.

Když jsem scházela poslední schody, stužka mi netrpělivě škubala zápěstím a táhla mě kupředu. Málem jsem vrazila do několika strážných, kteří prohledávali knihovnu kvůli otcově ztracené pracovně, jež zmizela nejspíš hned poté, co... Co ho popravili. Chladnokrevně. Kvůli obvinění, které nedávalo žádný smysl, vzali mně a mým sourozencům toho nejsrdečnějšího tátu a knihovně nejlepšího slovodějce, což si instituce odmítla nechat jen tak líbit. Přesto tu byli vojáci představenstva v čele s Josefem Radou vždy, když představěla být jen jediné okno. Otevřeli každé dveře a hledali místnost provoněnou dřevem a starými svazky.

Voják, do něhož jsem narazila, na mě v první vteřině zmateně shlédl, než rozeznal můj obličej a znechuceně odskočil. „Dej si pozor, čarodějnice!“

Zvláštní. Stejnou mocí oplývala donedávna řada mužů, ale z nějakého důvodu byli za to respektováni, kdežto na nás se hledělo jako na něco špinavého. Nákazu. Na všechny slovodějky bez rozdílu.

Stuha se mnou smýkla, ruku jsem měla potupně nataženou před sebou. Ze všech sil jsem se snažila si ji přitáhnout k tělu, ale i tak jsem si vysloužila ušklíbnutí od dalšího vojáka, který zrovna vyšel ze dveří, očividně bez

úspěchu. Výborně. Jen přijďte blíž! Zříte slovodějku těžnou stužkou jako vzpouzejícího se psa!

Až na to, že jsem se nevzpouzela. Ne na první pohled, kdy jsem se ze všech sil snažila vypadat poslušně. Krotce.

Bud' o krok napřed. Neukvapuj se. Horké hlavy končí se smyčkou kolem krku.

„Máli!“ ozval se z davu procházejících studentů jasný hlásek, než vzhůru vystřelila mávající ruka a následně se o něco ostřeji ozvalo: „S dovolením! S dovo–!“ a hluboký povzdech. Jelikož v závěsu zaznělo podstatně mužnější: „Au! Žábo nevychovaná!“ Naznačila jsem, že majitelce hlásku došla trpělivost. Ignorovala jsem tahání stužky a zastavila. Na pár vteřin jsem si to mohla dovolit.

Dav se rozestoupil, vyběhlo z něj copaté blondaté stvoření s aktovkou a ve školní uniformě. Moje desetiletá sestra Mína, za níž klopýtalo její podstatně krotší dvojče Týna. Filoména a Justýna. Oheň a voda.

Týna při pohledu na strážné zbělala jako křída, zatímco Mína je okázale ignorovala. Zvykla si na jejich přítomnost a občas jim ráda chystala naschvály, což jsem se vždy dozvěděla až ve chvíli, kdy bylo po všem a nemohla jsem jí to rozmluvit. Otázkou bylo, zda by to vůbec někdo dokázal.

„Ahoood! Můžeme dneska hledat?“ zeptala se Mína až příliš rozjařeně, což u ní působilo značně podezřele. Mladší sestry mi většinou po škole pomáhaly hledat zatoulaná slova. Obnášelo to hodiny a hodiny plazení se mezi regály, pobíhání, šplhání po žebříku, a to vše s kou-

zelnou virgulkou na řetízku a prázdným svitkem v ruce. Občas si některá slova prostě odskočila do jiného příběhu. Toužila zažít jiný druh dobrodružství. Nesnesla pohled na potácející se hrdiny a musela jim podat pomocné písmenko.

Byl to úkol poměrně zábavný a dobrodružný, protože při něm bylo povoleno lézt po žebřících a regálech, které místy připomínaly fantaskní bludiště.

Týna, která měla copy úhlednější a nerozcuchané, se při pohledu na mé zápěstí zakabonila. Dloubla do sestry prstem a ukázala na mou ruku. Stučka se stáhla o něco silněji a zařezávala se mi do masa, až jsem ztrácela cit v prstech.

Mína zakoulela očima.

„Dneska to nejde, holky, uvidíme se doma.“ Omluvně jsem se usmála, to už mi ale ruka vystřelila vpřed a já měla co dělat, abych ji stáhla zpět k tělu. Raději jsem se dala do pohybu.

„Mamka bude péct piškotovou roládu. Schováme ti!“ zavolala Týna.

„Jo, na nervy!“ dodala Mína.

Stuha se táhla vzduchem jako pravítko a nedočkavě mě vedla širokou chodbou vstříc kamennému portálu. Obrůstaly jej větvičky, které se díky míze zlatavě leskly, když na ně vitrážovými okny zasvitlo slunce. Pokrývaly téměř každou píď, až na ústřední část, kde se rozestupovaly vytesanému písmu. Člověk se musel soustředit obzvlášť pečlivě, aby jej přečetl. Neustále se kroutilo a svíjelo.

Slova mají moc.

Prastaré heslo, s nímž stálo a padalo celé naše město. Knihovna nejvíc.

V momentě, kdy jsem překročila její práh, jako by ke mně z vysokých dřevěných regálů obrostlých větvkami šeptal každý svazek. Knihy poklidně dřímaly na svých policích, ale slova...

U mahagonových stolů seděly skupinky studujících, když vtom jeden z nich vykřikl nad objemnou koženou bichlí a rychle ji zaklapl – při její velikosti to nebylo vůbec jednoduché.

Když mě uviděl, zrůžověly mu tváře proviněním. „J-já, omlouvám se, snažil jsem se, ale by-byly rychlejší!“ koktal a kmital očima po podlaze.

„Říkal jsem ti, že *Jak plout na konec světa a nepřepadnout přes okraj* můžeš číst nanejvýš půl hodiny v kuse! Jak nad tím začneš usínat, využijou, že je nikdo nehlídá. Spiknou se a vezmou roha,“ smál se jeho kamarád, který si líně listoval.

Vyplašený mladík mezitím rychle prohlížel okolní rozvěšené knihy. „Tady jsou!“ vykřikl, a jelikož se ozvalo důrazné *pššššš* od odlehlého stolu studovny, zopakoval to s kajícím pohledem o něco tišeji: „Tady jsou.“ Načež zaúpěl znovu, z čehož šlo usoudit, že zatoulaná slova nepobyla na stránce dlouho.

„Hned budu u vás,“ řekla jsem a snažila se potlačit povzdech i šhubání zápěstí.

„Tak copak to tu máme. Zase *Jak plout na konec světa*

a nepřepadnout přes okraj?“ pronesl od stolu v mezipatře knihovník s prošedivělým plnovousem. V první vteřině zašmátral na své hrudi po virgulce, jako kdyby to byl letitý zvyk, než si uvědomil, že ji nemá. To ho ale nezastavilo. Vstal a si tím vysloužil nervózní polknutí od neznalého studenta. Nedivila jsem se mu. Bedřich svou hřmotnou postavou budil respekt, ale byl to veskrze dobrák. Pokud jste nad knížkou nejedli – to vám ji vytrhl z rukou a vykázal vás mlaskat ven na chodbu. Nezřídka se stávalo, že před knihovnou postávalo několik svačících čtenářů. „Utíkej do kanceláře, Radová už čeká,“ broukl, když kolem mě procházel, až dřevná podlaha pod jeho kroky duněla.

Počkat, dřevěná? S těmi všemi starostmi kolem obelisků jsem si dnes ani nestihla všimnout, že se knihovna v noci zase trucovitě přestavila. Nemohla jsem si ale dovolit se s ní teď snažit promluvit, stužka mě už táhla po schůdcích do mezipatra.

„Kolik toho zmizelo?“

„A-asi tři řádky.“

„To jste si ale musel dáchnout, většinou uteče sotva věta.“

Slyšela jsem za sebou vzdalující se rozhovor, když jsem mījela řady dřevěných regálů obrostlých větvičkami, než jsem vstoupila do chodby a mījela nekonečné zástupy dveří. Některé byly úplně nové a viděla jsem je prvně. Jiné jsem si matně vybavovala z doby, kdy jsem jako dítě pomáhala otci hledat zatoulaná slova postaru. Před těmi úplně po-

sledními postávala dvojice strážných. Stužka sebou velementně cukla. Na vteřinu jsem ztratila rovnováhu, klopýtla a tak tak stihla vyrovnat pád. Odkášala jsem si, pokračovala v chůzi, ale na důstojnosti mi to nepřidalo. Strážní se ušklíbili. Probodávali mě pohledy plnými posměchu.

Čím blíž dveřím jsem byla, tím hlasitěji mi tlouklo srdce. Možná se na mě přenesla otcova moc, ale taky se na mě upíraly tisíce párů očí. Celé město čekalo na mé ško-brtnutí. Až udělám chybný krok a oni mi budou moci vmést do tváře, že jablko nepadlo daleko od stromu.

Kdyby mě nepotřebovali, pravděpodobně bych se už taky houpala za to, že jsem nechala ústa náměstkova syna srůst zlatem. Nikdo by se neptal, jak to celé začalo, a pokud ano, kladli by mi za vinu, že jsem neprojevila dostatek nadšení nad zájmem tak vlivného nápadníka.

Poslušné a vděčné. Takové nás chtěli mít, protože z nás měli strach. Báli se, čeho bychom byly schopné, kdybychom si naplno uvědomovaly svoji sílu. Kdybychom nemusely být milé a potichu s pokorou děkovat, že nám předali město. Že ho nenechali raději padnout a shnít v blátě, než aby sledovali, jak ženy zastávají práci, která jim byla donedávna odepřena.

Nikdo neví, proč se na nás moc přenesla. Ale bylo načas. Ještě donedávna jsme mohly ovládat jen omezené množství magických předmětů, které značně limitovaly naše pracovní uplatnění.

Povstaly jsme z válečného popela s nově nabytou svobodou, za kterou se modlily naše matky, pramatky a pra-

matky matek. Naše nová práva byla jako divoké koně. Na jejich hřbetech jsme běžely o závod zkoumat možnosti, ale některé z nás ani nevyběhly ze stáje. Ne každá chtěla nový svět. A ne každý muž byl ochoten jí ho dát.

Strážní otevřeli vysoké dveře, ale nikoli ze slušnosti. Chtěli, abych jim co nejdřív zmizela z očí. Báli se mého prokletého jazyka. Poděkovala jsem. Částečně proto, že mě rodiče dobře vychovali, ale také se mi líbil děs v jejich očích, když jsem otevřela pusu.

U velkolepých oken stála Anastázie Radová a shlížela skrz skleněné tabule na město pod sebou. Tvářila se až překvapivě ustaraně. K mému údivu si neprohlížela ornamentální výzdobu okenic ani nepřejížděla rukou po římse ve snaze najít neexistující prach na obraze dokonalosti, tak jako obvykle. Ne. Zdálo se, že ji něco tíží na srdci. A pak pode mnou zavržaly parkety a na jejích rtech okamžitě zavládl naučený úsměv.

„Tady jste! Že jste mě ale nechala čekat!“ zkoumala mě vyčítavým pohledem, jako bych snad mohla v kapse dlouhých kaštanových šatů skrývat dýku.

Až v momentě, kdy Anastázie usoudila, že se ji nechystám úkladně zavraždit, luskla prsty, stužka konečně povolila, vzduchem se ozvalo zašustění a zlaté vodítko se zatřpytilo u kabelky své majitelky, do které poslušně vklouzlo. Anastázie na ni spokojeně poklepala prsty, zatímco do mých se pomalu vracel cit.

Nespěchala jsem s omluvou. Věděla jsem, že mě promluvit nenechá.

„Funguje to?“ otázala se a její pozornost se stočila bokem ke dvěma obeliskům neumně zasazeným do dřevěné brány. Strop kanceláře byl velkolepý, stěny lemovaly vysoké police s prastarými svazky. Vešel by se sem menší dům.

Přistoupila jsem k bráně a přikývla. Místo slov jsem poklepala na písmo vytesané do obelisků. Ještě se třpytilo. Míza sotva zaschla.

„Ověříme si to,“ pravila Anastázie, načež dveře za mnou znovu zavrzaly. „Výborně! Jdete právě včas. Zůstaňte poblíž, kdyby se něco přihodilo.“ Starostka příchodí věnovala potěšený úsměv. Ze všech sil jsem se snažila neošít.

Lada byla nižší slovodějkou. Stejně jako já donedávna studovala, jak v knihovně vykonávat běžné administrativní práce. Naší nejlepší vyhlídkou do následujících let bylo, že bychom se dennodenně plazily po žebřících v nejskrytějších uličkách knihovny, abychom snášely studentům knihy a kontrolovaly, zda odněkud neutekla slova.

Byla jsem se svým osudem smířená. Nepotřebovala jsem ke štěstí nic víc než svou rodinu a mít co číst. Lada měla ale odjakživa větší ambice. Když se u nás probudila moc, užasla nad novými možnostmi. Stále jí to ale nebylo dost.

Nepřekvapilo mě, když starostce začala donášet.

Zaujala místo u okna. Její vlasy v barvě slámy ve světle zářily. Změřila si mě pochybovačným pohledem.

„Přiveďte ho blíž!“ Anastázie se otočila do rohu míst-

nosti, kde postávala další dvojice strážných a s nimi muž v otrhaných šatech. Jeho oči byly prázdné. Jako kdyby mu duše vyhasla. Až v momentě, kdy jej strážní uchopili za předloktí a dali se s ním do pohybu, poplašeně trhl pohledem nejdřív k obeliskům a potom ke mně. Opětovala jsem mu vyděšený pohled. Obelisky byly určeny pro velkou městskou bránu a měly ochraňovat celé město, pokud by do něj chtěl vstoupit někdo s nekalými úmysly. Formule byla nalezená pro podstatně větší předmět i pole působnosti. Myslela jsem si, že si je starostka bude chtít jen prohlédnout.

Žaludek se mi sevřel a mysl mi protnul obraz otce visícího na šibenici.

„Ať už to máme za sebou,“ povzdechla si Anastázie a úsečně pokynula hlavou. To strážným stačilo.

„Madam, formule, kterou Amálie našla, je u menších předmětů silně nestabilní,“ ozvala se Lada váhavě.

„Ano, o tomto riziku jste mě již informovala,“ pronesla starostka netrpělivě, aniž by hnula brvou.

Chtěla jsem je zastavit. Nevěděli jsme, jak formule bude fungovat v dřevěné bráně. Táta by znal každou klikku, kudrlinku a možný dopad slov. Já se pořád ještě učila a moje moc byla někdy nevyzpytatelná stejně jako ten prokletý jazyk.

Kdybych teď řekla jediné slovo, co by se stalo? Kdybych se ozvala, změnilo by se něco?

Nedokázala jsem to. Nevěděla jsem přesně, jak formule funguje, a nevěděla jsem ani, co bych mohla napáchat.

Těch pár slabik mohlo být cestou, jež by dovedla mou rodinu na ulici. Musela jsem si práci udržet. Musela jsem být poslušná. Udusila jsem slova, jež se mi drala na jazyk spolu s pochybnostmi.

Muž se vzpouzel a snažil se strážníkům vymanit. „Co to dělá? J-já jsem si to rozmyslel! Jsem nevin!“ To už ho ale hřmotnější z nich prudce strčil obuškem směrem do dřevěné brány. Zlatavé písmo na obeliscích se ostře zalesklo, až se rozžhavilo do ruda a kameny s ním. Otrhanec sebou škubl a zůstal stát v nepřírozené křivce luku – špičkami chodidel se sotva dotýkal země a zdálo se, že se jej něco snaží zlomit vejpůl a zvrátit mu hlavu vzad. Pracovna se naplnila jekotem plným agonie. Jeho tvář pokryly slzy a krůpěje potu. Vyděšeně jsem zalapala po dechu. S hrůzou jsem sledovala kouzlo, které jsem pomohla stvořit. Rychle jsem se otočila na Radovou s nadějí, že utrpení zastaví, ale místo děsu jsem na její tváři viděla jen netrpělivost.

A pak se pracovní rozlehla rudá záře a řev tak hlasitý, až se několik lehčích svazků třásl na policích.

Když záře naplnila kašdickou částčku pracovní, odvrátila jsem zrak a zavřela oči.

Bylo po všem. Ticho se rozpínalo v koutech jako ozvěna hrůzy, které jsme byli svědky. Vteřinu nebo dvě jsem čekala, než jsem se odvážíla podívat. Na místě, kde se nacházel otrhanec, se vznášel jen obláček dýmu. Křečovitě jsem přitiskla rty k sobě, aby mi neuniklo jediné slovo, a se vším sebezapřením jsem se podívala na Anastázii.